

สถานการณ์ตลาดผลไม้นำเข้าของจีนปี 2564

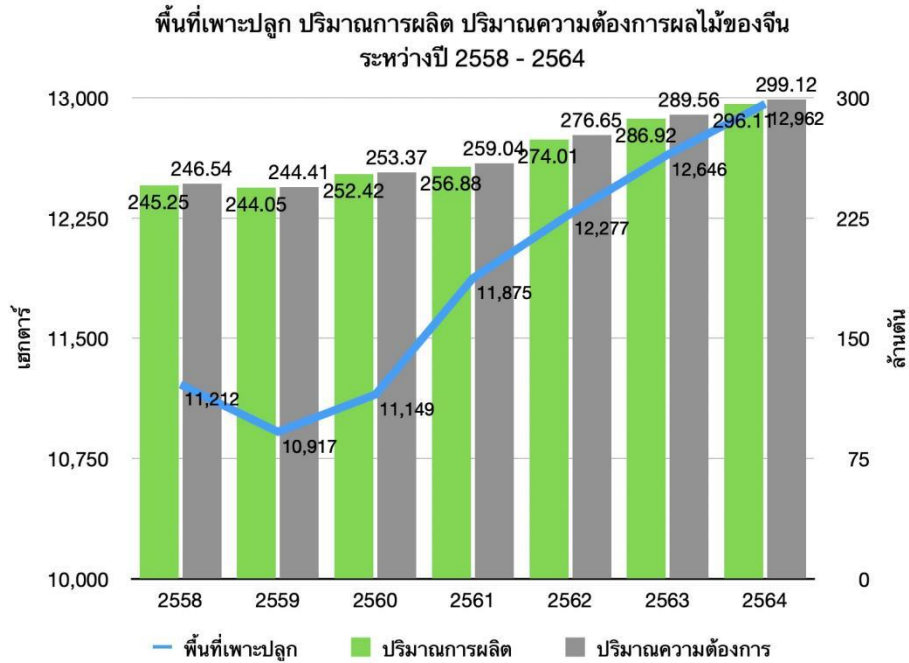

ตลาดผลไม้นำเข้าของจีนเริ่มโตขึ้นหลังจากจีนเข้าร่วม WTO ในขณะนั้น ชาวจีนเริ่มมีกำลังซื้อ และมีความต้องการผลไม้นำเข้ามากขึ้น ทำให้นักธุรกิจจีนเริ่มนำเข้าผลไม้เอง ไม่รับซื้อสินค้าจากฮ่องกงเหมือนที่ผ่านมา อีกทั้งมีการลงทุนปลูกผลไม้และสร้างโรงงานคัดบรรจุผลไม้ที่ประเทศผู้ส่งออก ทำให้การนำเข้าผลไม้ของจีนโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบัน จีนนำเข้าผลไม้จากทั่วโลกคิดเป็นมูลค่ามากกว่า 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี และมีปริมาณการนำเข้ามากกว่า 6 ล้านตันต่อปี ถึงแม้มูลค่าและปริมาณนำเข้าผลไม้ของจีนจะน้อยกว่าปริมาณการบริโภคผลไม้ท้องถิ่นของจีนเอง แต่ความต้องการผลไม้นำเข้าของจีนยังคงสูงหากเทียบกับประเทศอื่น ๆ จนทำให้จีนกลายเป็นหนึ่งในประเทศนำเข้าผลไม้ที่สำคัญของโลก

1. สถานการณ์ตลาดผลไม้ของจีน

1.1 การผลิตและการบริโภคผลไม้ของจีน

เนื่องจากรายได้ที่สูงขึ้น ทำให้การบริโภคของชาวจีนยกระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ไม่กี่ปีมานี้ผลไม้ในจีนจะมีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ปริมาณการบริโภคผลไม้ของชาวจีนไม่เพียงไม่ลดลง แต่ยังมีความต้องการผลไม้ที่เพิ่มสูงขึ้น จนทำให้จีนเป็นทั้งประเทศผู้ผลิตและประเทศผู้บริโภคน้ำผลไม้ที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดยตัวเลขสถิติชี้ว่า ปี 2564 จีนมีพื้นที่เพาะปลูกผลไม้จำนวน 12,962 เฮกตาร์ ขยายตัวขึ้นร้อยละ 2.5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ผลิตผลไม้ได้จำนวน 296.11 ล้านตัน ขยายตัวขึ้นร้อยละ 3.2 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ในขณะที่ความต้องการผลไม้ของจีนสูงกว่าปริมาณการผลิต โดยอยู่ที่ 299.12 ล้านตัน ขยายตัวขึ้นร้อยละ 3.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า รายละเอียดแสดงดังกราฟ

แหล่งที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติของจีน

ทั้งนี้ ผลไม้ที่จีนบริโภคมากที่สุดในแต่ละปีคือ ลูกพลับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 73 ของปริมาณการบริโภคลูกพลับทั่วโลก รองลงมาคือสาลี่ (ร้อยละ 68) แดงโม (ร้อยละ 67) ลูกพีช (ร้อยละ 58) กีวี (ร้อยละ 50) แอปเปิ้ล (ร้อยละ 49) ส้ม (ร้อยละ 27) องุ่น (ร้อยละ 17) กล้วยและมะม่วง (ร้อยละ 10) ตามลำดับ

1.2 ช่องทางจำหน่ายผลไม้ในจีน

การจำหน่ายผลไม้ของจีนในปี 2564 อยู่ในทิศทางที่ดีและขยายตัวสูงกว่าปีที่แล้ว มูลค่าการจำหน่ายบนออนไลน์ขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ราคาค้าส่งมีความเสถียร ธุรกิจผลไม้ที่สำคัญของจีนเริ่มเข้าตลาดหลักทรัพย์ และจำหน่ายสินค้าบนแพลตฟอร์มออนไลน์มากขึ้น อาทิ บนอาลีบาบา จิงตง ฟินตัวตัว เป็นต้น โดยช่องทางจำหน่ายผลไม้ที่สำคัญในจีนมีดังนี้

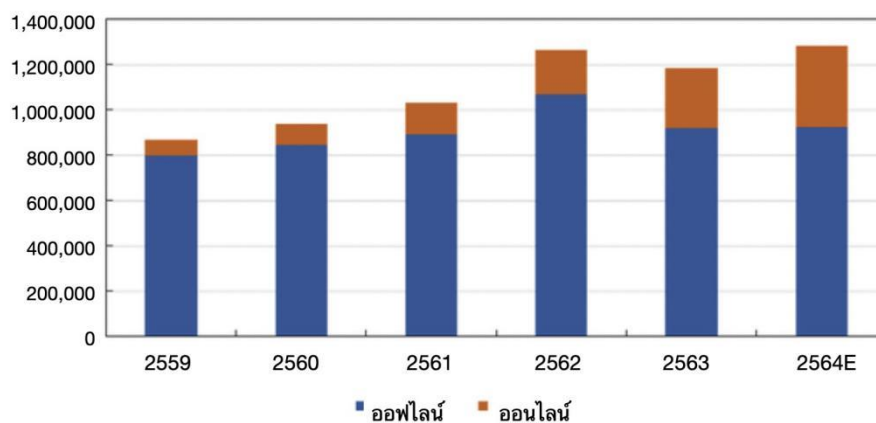
(1) ตลาดค้าส่ง ตลาดค้าส่งเป็นช่องทางสำคัญในการกระจายผลไม้อจากผู้ผลิตไปยังมือผู้บริโภค ซึ่งตลาดค้าส่งผลไม้ในจีนจะแบ่งออกเป็นหลายระดับ หลายช่วงต่อ ทำให้ราคาผลไม้ที่จำหน่ายในตลาดค้าส่งหลายแห่งมีราคาแตกต่างกัน และบางแห่งมีราคาสูงกว่าราคาหน้าสวนมาก ปัจจุบัน ตลาดผลไม้ค้าส่งระดับประเทศของจีนมีจำนวนมาก ซึ่งตลาดผลไม้ค้าส่งที่มีชื่อเสียงระดับต้นๆ ของจีน ได้แก่

- ตลาดซินฟาตี้ที่ปักกิ่ง เป็นตลาดผลไม้ที่มีความสำคัญต่อชาวจีนที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวงของจีน
- ตลาดเจียงหนานที่กว่างโจว เป็นตลาดค้าส่งผลไม้นำเข้าหลัก มีความโดดเด่นและมีขนาดใหญ่
- ตลาดเจียงซิงที่เจ้อเจียง เป็นตลาดค้าส่งผลไม้ทั้งในประเทศและผลไม้นำเข้าที่สำคัญของจีน
- ตลาดค้าส่งผลไม้นำเข้าฮุยจ๋านที่เซี่ยงไฮ้ เป็นตลาดที่เน้นค้าส่งผลไม้นำเข้าที่ครบวงจร
- ตลาดผลไม้ค้าส่งว่กันปิงที่เหอหนาน เป็นตลาดค้าส่งผลไม้ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในเขตแม่น้ำเหลืองตอนกลาง-ล่าง
- ตลาดไห่จี้ซิงของเซินเจิ้น เป็นตลาดสินค้าเกษตรค้าส่งที่สำคัญของจีน

(2) ตลาดค้าปลีก ช่องทางค้าปลีกผลไม้ที่สำคัญในจีน ได้แก่ ตลาดสินค้าเกษตรค้าปลีก ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านผลไม้แฟรนไชส์ แพลตฟอร์มออนไลน์ เป็นต้น โดยหลังจากที่โรคโควิด 19 แพร่ระบาด ผู้บริโภคชาวจีนก็หันมาให้ความสำคัญกับแบรนด์ คุณภาพ และโภชนาการของผลไม้มากขึ้น อีกทั้งยังเลือกซื้อผลไม้บนแพลตฟอร์มออนไลน์มากกว่าปีที่ผ่านมาเป็นจำนวนมาก ทำให้แพลตฟอร์มออนไลน์กลายเป็นช่องทางสำคัญในการค้าปลีกผลไม้สดต่างๆ ในจีน ซึ่งคาดว่า ปี 2564 การค้าปลีกผลไม้ในจีนจะมีมูลค่าสูงถึง 1.28 ล้านล้านหยวน โดยร้อยละ 78 เป็นมูลค่าที่จำหน่ายบนช่องทางออฟไลน์ และอีกร้อยละ 22 เป็นมูลค่าที่จำหน่ายบนช่องทางออนไลน์ รายละเอียดแสดงดังกราฟด้านล่าง

มูลค่าการค้าปลีกผลไม้ของจีนระหว่างปี 2559 - 2564

(หน่วย: ล้านหยวน)

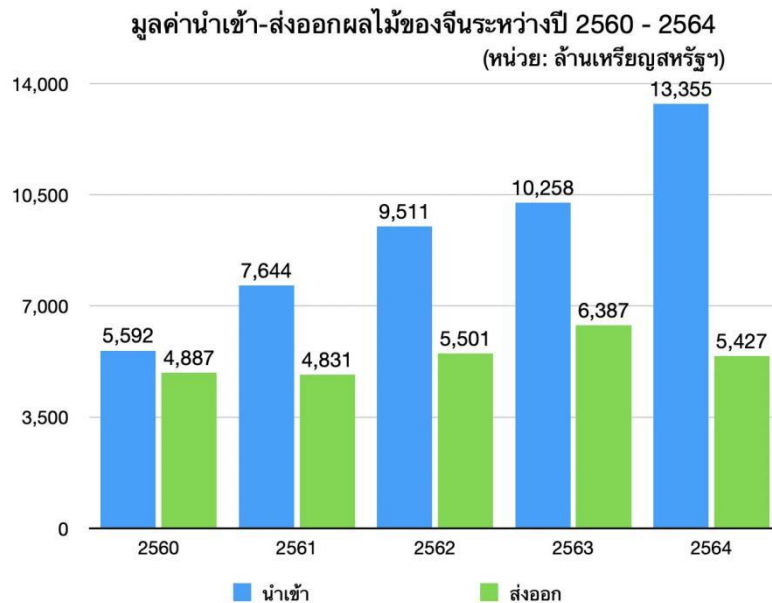

แหล่งที่มา: <https://mbd.baidu.com>

จากกราฟข้างต้นจะเห็นได้ว่า การค้าปลีกผลไม้บนออนไลน์เริ่มมีบทบาทมากขึ้น โดยในปี 2559 การค้าผลไม้บนออนไลน์ครองสัดส่วนเพียงร้อยละ 8 เท่านั้น และเริ่มโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนในปี 2564 คาดว่าจะสามารถครองสัดส่วนร้อยละ 22 ซึ่งคาดว่า การค้าผลไม้บนออนไลน์ในอนาคตจะโตขึ้นอีกหนึ่งระดับ ทั้งนี้ จากการยกระดับการบริโภคของผู้บริโภคชาวจีนและการบริโภคบนออนไลน์ที่โตขึ้นอย่างรวดเร็ว จะส่งผลให้โครงสร้างและคุณภาพของผลไม้ รวมถึงระบบการตรวจสอบคุณภาพ ห่วงโซ่ความเย็น และตลาดค้าส่งเชิงดิจิทัลของผลไม้ในจีนยกระดับสูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ตลาดจีนกลายเป็นตลาดบริโภคผลไม้ที่มีศักยภาพ และน่าจับตามองมากขึ้น

2. สถานการณ์การนำเข้าผลไม้ของจีน

การนำเข้าผลไม้ของจีนในปี 2564 มีมูลค่าสูงเป็นประวัติการณ์ โดยมีมูลค่าสูงถึง 13,355 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ขยายตัวขึ้นร้อยละ 30.19 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า คิดเป็นปริมาณรวมทั้งสิ้น 6.99 ล้านตัน ขยายตัวขึ้นร้อยละ 11.06 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ในขณะที่จีนส่งออกผลไม้ลดลง โดยมีมูลค่าส่งออกรวม 5,427 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ขยายตัวลดลงร้อยละ 15.03 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า คิดเป็นปริมาณรวมทั้งสิ้น 3.54 ล้านตัน ขยายตัวลดลงร้อยละ 8.36 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า รายละเอียดแสดงดังกราฟด้านล่าง

แหล่งที่มา: Global Trade Atlas

ผลไม้ที่จีนนำเข้าสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือผลไม้เขตร้อน และผลไม้ตะวันตก เมื่อพิจารณาในส่วนของผลไม้เขตร้อนที่จีนนำเข้าจะพบว่า ส่วนใหญ่จะนำเข้าจากไทยและเวียดนาม โดยผลไม้

ที่จีนนำเข้าจากไทยส่วนใหญ่ ได้แก่ ทูเรียน มังคุด ลำไย มะพร้าว เป็นต้น สำหรับผลไม้ที่จีนนำเข้าจากเวียดนามส่วนใหญ่ ได้แก่ แก้วมังกร ขนุน เป็นต้น สำหรับผลไม้ตะวันตกที่จีนนำเข้าส่วนใหญ่ ได้แก่ ส้ม แอปเปิ้ล องุ่น กีวี และเชอร์รี่ เป็นต้น โดยปี 2564 ผลไม้ที่จีนนำเข้ามาก 10 อันดับแรก ได้แก่ ทูเรียน เชอร์รี่ กล้วย มังคุด ลำไย ผลไม้แช่แข็งและลูกชนิดอื่นๆ กีวี องุ่น แก้วมังกร และมะพร้าว เป็นต้น จะเห็นได้ว่าผลไม้ที่จีนนำเข้ามากเป็นอันดับต้นๆ ส่วนใหญ่เป็นผลไม้เขตร้อน และเป็นผลไม้ที่ไทยส่งออกไปจีน โดยทูเรียนที่จีนนำเข้ามากเป็นอันดับหนึ่งในปี 2564 เมื่อปี 2560 จัดอยู่ในอันดับที่ 4 และเริ่มขึ้นเป็นอันดับที่หนึ่งตั้งแต่ปี 2562 ทั้งนี้ ผลไม้ที่จีนนำเข้ามาก 10 อันดับแรกระหว่างปี 2560 - 2564 ดังตารางด้านล่างแสดง

ผลไม้นำเข้า 10 อันดับแรกของจีนระหว่างปี 2560 - 2564

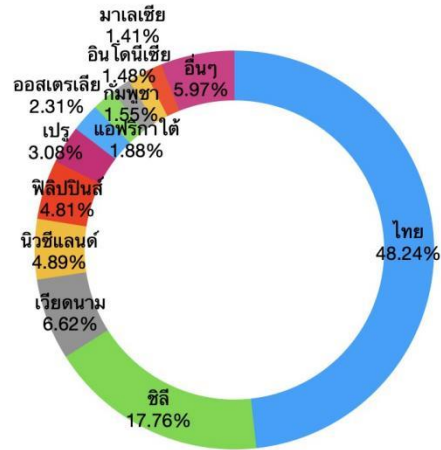
อันดับ	2560	2561	2562	2563	2564
1	เชอร์รี่	เชอร์รี่	ทูเรียน	ทูเรียน	ทูเรียน
2	องุ่น	ทูเรียน	เชอร์รี่	เชอร์รี่	เชอร์รี่
3	กล้วย	กล้วย	กล้วย	ผลไม้สดอื่นๆ	กล้วย
4	ทูเรียน	องุ่น	ฝรั่งและมะม่วง	กล้วย	มังคุด
5	ลำไย	ส้ม	องุ่น	ฝรั่งและมะม่วง	ลำไย
6	แก้วมังกร	กีวี	กีวี	องุ่น	ผลไม้แช่แข็งและลูกชนิดอื่นๆ
7	ส้ม	แก้วมังกร	ส้ม	กีวี	กีวี
8	กีวี	ลำไย	มะพร้าว	ส้ม	องุ่น
9	มะพร้าว	มังคุด	สับปะรด	มะพร้าว	แก้วมังกร
10	มังคุด	มะพร้าว	แอปเปิ้ล	ผลไม้แห้ง	มะพร้าว

แหล่งที่มา: Global Trade Atlas

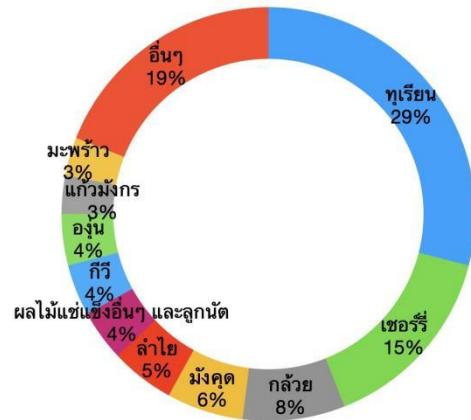
เมื่อพิจารณาประเทศที่จีนนำเข้าผลไม้พบว่า ปี 2564 ไทยเป็นประเทศที่จีนนำเข้าผลไม้มากที่สุด คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 6,442 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวขึ้นถึงร้อยละ 60.44 ครองสัดส่วนการนำเข้าถึงร้อยละ 48.24 รองลงมาคือ ชิลี เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และนิวซีแลนด์ ซึ่งครองสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 17.76, 6.62, 6.89 และ 4.89 และ 4.81 ตามลำดับ สำหรับผลไม้ที่จีนนำเข้าจากไทยมาก 10 อันดับแรก ได้แก่ ทูเรียน

ลำไย มังคุด ผลไม้แช่แข็งอื่นๆ มะพร้าว ลำไยแห้ง ส้มและส้มโอ ผลไม้สดอื่นๆ ผลไม้แห้งอื่นๆ และสับปะรด (แห้งและสด)

สัดส่วนการนำเข้าผลไม้ของจีนจากทั่วโลกในปี 2564

สัดส่วนการนำเข้าผลไม้ของจีนจากทั่วโลกในปี 2564

แหล่งที่มา: Global Trade Atlas

เมื่อพิจารณาในส่วนของทุเรียนจะพบว่า ปี 2564 จีนนำเข้าทุเรียนคิดเป็นมูลค่า 4,120 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นปริมาณรวม 807,520 ตัน ขยายตัวขึ้นร้อยละ 79.03 และ 40.31 ตามลำดับ ซึ่งนำเข้าจากไทย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.96 ขยายตัวขึ้นร้อยละ 78.95 (มูลค่า) และ 40.26 (ปริมาณ) ตามลำดับ และอีกร้อยละ 0.04 นำเข้าจากเวียดนาม

สำหรับเชอร์รี่ จีนนำเข้าเชอร์รี่คิดเป็นมูลค่า 1,980 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รวมเป็นปริมาณ 314,000 ตัน ขยายตัวขึ้นร้อยละ 20.0 และ 48.9 ตามลำดับ โดยนำเข้าจากชิลีมากเป็นอันดับหนึ่งในปริมาณ 300,000 ตัน ขยายตัวขึ้นร้อยละ 54

สำหรับกล้วย ปี 2564 จีนนำเข้าคิดเป็นมูลค่า 1,040 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รวมเป็นปริมาณ 1.86 ล้านตัน ขยายตัวขึ้นร้อยละ 11.2 และ 6.7 ตามลำดับ โดยนำเข้าจากฟิลิปปินส์มากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 488.30 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวขึ้นร้อยละ 11.58 ในขณะที่นำเข้าจากไทยมากเป็นอันดับหก คิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 0.88 มูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 9.08 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หดลงร้อยละ 13.89

สำหรับมังคุด ปี 2564 จีนนำเข้าคิดเป็นมูลค่า 766.63 ล้านดอลลาร์สหรัฐ รวมเป็นปริมาณ 248,491 ตัน ขยายตัวขึ้นร้อยละ 13.43 และหดตัวลงร้อยละ 15.55 ตามลำดับ โดยนำเข้าจากไทยมากที่สุด ครองสัดส่วนร้อยละ 90.86 คิดเป็นมูลค่า 696.53 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวขึ้นร้อยละ 19.41 รองลงมาคือนำเข้าจากอินโดนีเซียและมาเลเซีย ตามลำดับ

สำหรับลำไย ปี 2564 จีนนำเข้าลำไยคิดเป็นมูลค่า 705.41 ล้านเหรียญสหรัฐฯ รวมเป็นปริมาณ 468,950 ตัน ขยายตัวขึ้นร้อยละ 43.59 และ 35.24 ตามลำดับ โดยนำเข้าจากไทยมากที่สุด ครองสัดส่วนร้อยละ 99.93 คิดเป็นมูลค่า 704.90 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ขยายตัวขึ้นร้อยละ 44.38 รองลงมาคือ นำเข้าจากเวียดนาม

ทั้งนี้ การลงนามข้อตกลง RCEP ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนมกราคม 2565 ที่ผ่านมา จะสามารถผลักดันให้การค้าระหว่างจีนกับประเทศในกลุ่มอาเซียนอยู่ในทิศทางที่ดีขึ้น และคาดว่าจีนจะนำเข้าผลไม้จากประเทศในกลุ่มอาเซียนโดยเฉพาะจากไทยในปริมาณที่มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3. การตรวจสอบคุณภาพและการกักกันโรคผลไม้นำเข้าของจีน

การนำเข้าผลไม้เข้าจีนจะต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพและการกักกันโรคที่เกี่ยวข้อง โดยศุลกากรจีนได้ออกคำสั่งที่ 243 ว่าด้วยการบริหารจัดการตรวจสอบและกักกันโรคสำหรับผลไม้นำเข้า (แก้ไขครั้งที่ 2) เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2561 มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

- (1) คำสั่งการตรวจสอบและกักกันโรคฉบับนี้ใช้สำหรับผลไม้สดที่นำเข้าเงินเท่านั้น
- (2) ห้ามนำเข้าผลไม้เข้าจีนโดยวิธีพกดัตตัวหรือส่งเป็นพัสดุ ยกเว้นกรณีที่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้
- (3) ก่อนลงนามสัญญาหรือข้อตกลงซื้อขายผลไม้นำเข้า จะต้องยื่นเรื่องขอตรวจสอบและกักกันโรคผลไม้นำเข้ากับศุลกากรจีนก่อน พร้อมกับรับ “ใบอนุญาตตรวจสอบและกักกันโรคสัตว์และพืชนำเข้าแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน” (ต่อไปจะเรียกอย่อว่า “ใบอนุญาตตรวจและกักกันโรค”)
- (4) เจ้าของสินค้าหรือตัวแทนจะต้องยื่นใบรับรองสุขอนามัยพืช (ฉบับจริง) ที่ออกโดยหน่วยงานหลักของประเทศผู้ส่งออกให้แก่ศุลกากรจีนในขณะที่ยื่นเรื่องขอตรวจสอบสินค้า
- (5) การดำเนินการตรวจสอบและกักกันโรคจะดำเนินการดังนี้
  - (5.1) ดำเนินการตามกฎหมาย กฎระเบียบ และมาตรฐานการตรวจสอบและกักกันโรคที่เกี่ยวข้องของจีน
  - (5.2) ดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลจีนกับรัฐบาลของประเทศผู้ส่งออกที่ได้ลงนามไว้
  - (5.3) ดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างศุลกากรจีนกับหน่วยงานตรวจสอบและกักกันโรคของประเทศผู้ส่งออกที่ได้ลงนามไว้
  - (5.4) ดำเนินการตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ใน “ใบอนุญาตตรวจและกักกันโรค”

- (6) ผลไม้นำเข้าจะต้องมีคุณสมบัติตรงกับเงื่อนไขการตรวจสอบและการกักกันโรค ดังนี้
- (6.1) ห้ามบรรจุผลไม้หลายชนิดผสมกันหรือบรรจุผลไม้ที่ไม่ได้ระบุเอาไว้ในใบรับรองสุขอนามัยพืช
- (6.2) บนกล่องบรรจุภัณฑ์จะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อผลไม้ แหล่งผลิต และชื่อหรือรหัสโรงงานที่คัดบรรจุสินค้าเป็นภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษ
- (6.3) จะต้องไม่มีสิ่งเจือปนที่ห้ามนำเข้าจีนอยู่ในสินค้า เช่น ศัตรูพืช ดิน ก้าน ใบ เป็นต้น
- (6.4) ไม่มียาฆ่าแมลงและสารเคมีตกค้างเกินค่ามาตรฐานของจีน
- (6.5) สินค้าจากประเทศผู้ส่งออกที่ลงนามข้อตกลงกับจีน จะต้องมีความสอดคล้องกับรายละเอียดที่เกี่ยวข้องในข้อตกลงนั้นด้วย
- (7) ศุลกากรจีนจะดำเนินการกับผลไม้นำเข้าตามผลตรวจ ดังนี้
- (7.1) ผลไม้ที่ผ่านการตรวจสอบและกักกันโรค จะได้รับหนังสือรับรองและสามารถนำเข้าจีนได้
- (7.2) ผลไม้ที่มีศัตรูพืชหรือวัตถุอื่นๆ ที่เป็นอันตราย จะถูกนำเข้าสู่กระบวนการกำจัดศัตรูพืชหรือวัตถุอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และจะได้รับหนังสือแจ้งการกักกันโรค หลังได้รับการกำจัดและผ่านเกณฑ์จะสามารถนำเข้าจีนได้
- (7.3) ผลไม้ที่ไม่ตรงกับเงื่อนไขข้อหนึ่งข้อใดในข้อ 6 หรือเอกสารของสินค้าไม่ตรงกับเงื่อนไข หรือไม่ผ่านการกักกันโรค และกำจัดสิ่งเจือปนที่เป็นอันตรายไม่สำเร็จ จะได้รับหนังสือแจ้งการกักกันโรคและจะถูกส่งกลับหรือถูกทำลาย
- (8) ผลไม้นำเข้าที่ตรงกับเงื่อนไขข้อหนึ่งข้อใดต่อไปนี้ จะถูกระงับการนำเข้าเงินชั่วคราว หรือห้ามผลไม้จากแหล่งผลิต สวนผลไม้และโรงงานบรรจุสินค้าที่เกี่ยวข้องนำเข้าเงินชั่วคราว
- (8.1) ผลไม้ที่อยู่ในพื้นที่หรือใกล้เคียงกับสวนผลไม้หรือโรงงานแปรรูปที่มีการแพร่ระบาดของโรคที่เกี่ยวข้องกับพืชอย่างรุนแรง
- (8.2) ผลไม้ที่มีสิ่งมีชีวิตที่เป็นอันตรายที่ฝ่ายจีนตรวจพบและให้ความระมัดระวัง
- (8.3) ผลไม้ที่มียาฆ่าแมลงและสารเคมีตกค้างเกินค่ามาตรฐานของจีน

(8.4) ผลไม้ที่ไม่ตรงกับมาตรฐานสากล ข้อตกลงของทั้งสองฝ่ายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกักกันโรคของจีน

(9) หากต้องการนำเข้าผลไม้ที่จีนห้ามนำเข้าเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษ เช่น การวิจัย มอบให้ผู้อื่น การจัดแสดงสินค้า เป็นต้น เจ้าของสินค้าหรือตัวแทนจะต้องยื่นเรื่องขออนุญาตตรวจสอบและกักกันโรคต่อศุลกากรจีนก่อน พร้อมกับจะต้องรายงานต่อศุลกากรท่าด่านในขณะที่ขนส่งเข้าด่าน และเข้ารับการตรวจสอบและกักกันโรคที่เกี่ยวข้อง สำหรับผลไม้ที่นำไปจัดแสดงจะได้รับการกำกับดูแลจากศุลกากรจีนตลอดระยะเวลาของการจัดแสดงสินค้า หากไม่ได้รับอนุญาต ห้ามเคลื่อนย้าย จำหน่าย และบริโภค เมื่อจบการแสดงผลสินค้าจะถูกส่งกลับหรือทำลายภายใต้การกำกับดูแลของศุลกากรจีน

4. แนวโน้มการนำเข้าผลไม้ไทยของจีนในปี 2565

เนื่องจากผู้บริโภคในตลาดจีนมีจำนวนมหาศาล มีความต้องการผลไม้ที่หลากหลายและชอบรับประทานผลไม้เขตร้อน สังเกตได้จากการนำเข้าผลไม้เขตร้อนที่มีมูลค่าสูงกว่าผลไม้เขตอื่น ประกอบกับรายได้ประชากรที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีกำลังซื้อสูงและชอบรับประทานผลไม้ไทย จึงคาดว่าปี 2565 จีนจะยังคงนำเข้าผลไม้จากไทยสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ปริมาณการผลิตผลไม้ไทยที่คาดว่าจะสูงขึ้นร้อยละ 8 มาตรการควบคุมคุณภาพผลไม้ และการสนับสนุนของรัฐบาลไทยที่เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมผลไม้ไทยในเมืองต่างๆ ของจีน การนิยมนำเข้าผลไม้ของผู้บริโภคชาวจีนในเมืองใหญ่ และการสร้างความสัมพันธ์คู่ค้าทางยุทธศาสตร์ระหว่างอาเซียน-จีนอย่างรอบด้าน จะผลักดันให้การนำเข้าผลไม้ไทยของจีนในภาพรวมขยายตัวสูงขึ้นกว่าเดิม

เมื่อพิจารณาตามประเภทผลไม้ คาดว่าจีนจะนำเข้าทุเรียนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากทุเรียนไทยมีรสชาติหวานและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผู้บริโภคชาวจีนชอบทุเรียนไทยเป็นทุนเดิมและมีผู้ที่ชอบทุเรียนไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สังเกตได้จากมูลค่าการนำเข้าทุเรียนไทยของจีนที่สูงขึ้นและสูงเป็นอันดับหนึ่งมาเป็นเวลาหลายปี สำหรับมะพร้าวตอนนี้ได้รับความนิยมมากขึ้นเนื่องจากร้านอาหารและร้านเครื่องดื่มในจีนต้องการเนื้อมะพร้าวและน้ำมะพร้าว เพื่อนำไปประกอบเป็นอาหารและเครื่องดื่มมากขึ้น นอกจากนี้ น้ำมะพร้าวยังเป็นเครื่องดื่มจากธรรมชาติที่สามารถตอบโจทย์ผู้ที่รักษาสุขภาพได้เป็นอย่างดี จึงคาดว่ามะพร้าวไทยจะได้รับความนิยมจากตลาดจีนอย่างต่อเนื่อง สำหรับส้มโอและชมพูก็อาจจะมีโอกาสเติบโตในตลาดจีนเช่นกัน เนื่องจากส้มโอไทยมีคุณภาพสูง และชมพูก็เริ่มขยายตลาดในจีนมากขึ้น ทำให้ชาวจีนรู้จักชมพูไทยมากขึ้นกว่าเดิม แต่สำหรับลำไย ปัจจุบันความต้องการในตลาดจีนมีไม่มากหากเทียบกับอดีต

เนื่องจากผู้บริโภคชาวจีนมีตัวเลือกมากขึ้น อีกทั้งจีนยังสามารถเพาะปลูกลำไยและลำไยจีนมีราคาถูกกว่าลำไยไทย จึงอาจส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าลำไยของจีนในอนาคตไม่สูงเท่าที่ควร

5. ปัญหาและอุปสรรคผลไม้ไทยในจีน

(1) ปัญหาด้านโลจิสติกส์ จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในพื้นที่ ทำให้การขนส่งประสบปัญหาการปิดด่านโดยเฉพาะด่านทางบก ซึ่งหากหันไปใช้โลจิสติกส์ทางอากาศจะทำให้ต้นทุนการขนส่งเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ หากมีสินค้านำเข้าจำนวนมากระยะเวลาในการรอตรวจสินค้าที่หน้าด่านจะมากขึ้น อาจส่งผลต่อความสดของผลไม้ที่จะนำไปจำหน่ายในตลาดจีน ซึ่งหากผู้ส่งออกไม่สามารถกำหนดระยะเวลาเคลียร์ศุลกากรที่แน่นอน อาจทำให้การควบคุมคุณภาพของผลไม้สดทำได้ยาก ผลไม้ไม่สดเท่าที่ควร หากผลไม้ส่งออกไปจีนมีปัญหาในด้านคุณภาพจะส่งผลกระทบต่อความต้องการของตลาดในอนาคต

(2) ปัญหาการตรวจโรคที่เคร่งครัดมากขึ้น เนื่องจากผลไม้สดเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในอุตสาหกรรมเกษตร จำเป็นต้องป้องกันแมลงที่อาจจะปนเปื้อนมากับสินค้า ดังนั้น การนำเข้าผลไม้เข้าจีนจะต้องดำเนินการป้องกันตามเงื่อนไขของจีน เช่น การจัดการมะม่วงด้วยความร้อน การจัดการส้มด้วยความเย็น เป็นต้น ซึ่งถือเป็นกำแพงการค้าที่เป็นอุปสรรคในการส่งออกผลไม้ไปจีนอย่างหนึ่งก็ว่าได้ นอกจากนี้ หากผลไม้มีปัญหาเกี่ยวกับการตรวจโรค มีแมลงอันตรายหรือเชื้อโรคโควิด 19 ปะปนอยู่บนสินค้าจะถูกระงับนำเข้าจีนชั่วคราว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสินค้าที่จะนำเข้าจีนในอนาคต

6. ข้อได้เปรียบและโอกาสผลไม้ไทยในจีน

(1) แหล่งผลิตผลไม้ในไทยห่างจากจีนไม่มากหากเทียบกับผลไม้จากตะวันตก ทำให้ประหยัดต้นทุนและใช้เวลาในการขนส่งไม่นาน โดยสามารถขนส่งทางบกเข้าจีนแผ่นดินใหญ่ผ่านด่านยูนนานและด่านกวางสี และยังสามารถขนส่งทางเรือ ซึ่งจะใช้ระยะเวลาขนส่งประมาณ 7 วัน ก็จะถึงด่านท่าเรือในจีน ในขณะที่ ผลไม้จากตะวันตกมีแหล่งผลิตค่อนข้างไกลจีน ดังนั้น การส่งออกผลไม้ไปจีนส่วนใหญ่จะใช้ทางเรือและทางอากาศ เนื่องจากการนำเข้าทางอากาศมีค่าขนส่งสูง ดังนั้น การขนส่งทางเรือจึงได้รับความนิยมมากกว่าทางอากาศ โดยการขนส่งสินค้าทางเรือจากอเมริกาเหนือจะใช้ระยะเวลามากกว่า 2 สัปดาห์ หากนำเข้าจากเอเชียเนี่ยจะใช้เวลา 3 สัปดาห์ หากเป็นพื้นที่อื่นๆ ในแถบตะวันตกจะใช้เวลามากกว่า 4 สัปดาห์ จะเห็นได้ว่าข้อได้เปรียบทางด้านภูมิประเทศ ทำให้ผลไม้ไทยมีต้นทุนการขนส่งที่ถูกกว่า ใช้ระยะเวลาขนส่งน้อยกว่าประเทศในฝั่งตะวันตก ทำให้ผลไม้ไทยมีโอกาสเข้าสู่ตลาดจีนได้ง่ายกว่าประเทศในฝั่งตะวันตก

(2) เนื่องจากอาเซียนและจีนได้ลงนามข้อตกลงการค้าเสรีต่อกัน ทำให้อัตราภาษีนำเข้าผลไม้ไทยของจีนอยู่ที่ร้อยละ 0 ทำให้ผลไม้ไทยที่จำหน่ายในจีนมีราคาที่สามารถจับต้องได้ ในขณะที่ ประเทศในฝั่งตะวันตกหลายประเทศไม่ได้ลงนามข้อตกลงจึงทำให้ต้องชำระภาษีนำเข้าผลไม้ในอัตราร้อยละ 7~30 เช่น บลูเบอร์รี่ที่นำเข้าจากแคนาดา สหรัฐฯ แม็กซิโก อาร์เจนติน่า จะต้องจ่ายภาษีนำเข้าร้อยละ 30 จึงทำให้สินค้าดังกล่าวมีราคาสูง และครองส่วนแบ่งตลาดผลไม้นำเข้าของจีนในสัดส่วนต่ำ ซึ่งมีโอกาสปฏิเสธได้ว่า ภาษีนำเข้าร้อยละ 0 ทำให้ผลไม้ไทยมีราคาที่ไม่สูงจนเกินไป ทำให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อผลไม้ไทยได้บ่อยครั้ง ส่งผลดีต่อผลไม้ไทยในจีนไม่น้อย

(3) ผลไม้ไทยแต่ละชนิดมีผลผลิตสูง ได้รับความนิยมจากชาวจีน และมีสินค้าหลายชนิดที่จีนไม่สามารถเพาะปลูกเองได้ ทำให้ผลไม้ไทยมีโอกาสเติบโตในตลาดจีนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ถึงแม้ว่าจีนจะอนุญาตให้นำเข้าผลไม้ไทยได้ 22 ชนิด (ได้แก่ มะขาม น้อยหน่า มะละกอ มะเฟือง ฝรั่ง เงาะ ชมพู ขนุน ลองกอง สับปะรด ละครุด กล้วย เสาวรส มะพร้าว ลำไย ทูเรียน มะม่วง ลิ้นจี่ มังคุด ส้ม ส้มเขียว และส้มโอ) แต่มีเพียงผลไม้ไทยไม่กี่ชนิดที่ผู้บริโภคชาวจีนรู้จัก ทำให้ผลไม้ไทยที่ยังไม่เป็นที่รู้จักหรือยังไม่ได้นำเข้าจีนมีโอกาสเจาะตลาดจีนในอนาคต

(4) การเพิ่มด่านนำเข้า-ส่งออกผลไม้ระหว่างไทยและจีน และรถไฟความเร็วสูงจีน-ลาวที่เปิดให้บริการ เปิดโอกาสให้ผลไม้ไทยมีช่องทางขนส่งไปจีนมากขึ้น สะดวกและรวดเร็วขึ้น และยังช่วยลดปัญหาการจราจรที่ติดขัดบริเวณหน้าด่าน นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ลดลงในอนาคตจะทำให้การหมุนใช้ตู้คอนเทนเนอร์มีความราบรื่นขึ้น การเดินทางสะดวกขึ้น ผู้ประกอบการทั้งสองฝ่ายมีโอกาสพบปะพูดคุยมากขึ้น ปัจจัยเหล่านี้จะผลักดันให้การนำเข้าและส่งออกผลไม้ระหว่างไทย-จีนขยายตัวขึ้นและมีเสถียรภาพมากขึ้น

(5) ตลาดผลไม้นำเข้าของจีนที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วมากกว่า 10 ปี ทำให้ตลาดผลไม้นำเข้าของจีนมีความเสถียรมากขึ้น ผู้บริโภคชาวจีนรู้จักและนิยมผลไม้นำเข้ามากขึ้นและมีช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลายทั้งทางออฟไลน์และออนไลน์ ทำให้การขยายตลาดผลไม้ไทยในจีนทำได้ไม่ยากเหมือนในอดีตผู้ส่งออกสามารถใช้ประโยชน์จากช่องทางต่างๆ ในการประชาสัมพันธ์และกระจายสินค้าไปยังผู้บริโภคในตลาดจีน

7. ข้อคิดเห็นของสกต.เซี่ยงไฮ้

7.1 ปัจจุบัน ธุรกิจผลไม้นำเข้าของจีนมีการแข่งขันกันในด้านคุณภาพสินค้า ผู้นำเข้าให้ความสำคัญในการหาแหล่งผลไม้น่าเชื่อถือ มีคุณภาพและมีความปลอดภัย ดังนั้น ผลไม้ไทยที่ส่งออกไปจีนหรือวางแผน

จะส่งออกจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะรักษาคุณภาพสินค้าให้คงที่ควบคุมคุณภาพผลไม้ส่งออกอย่างสม่ำเสมอ ไม่เก็บผลไม้อ่อนเกินไป จะช่วยให้ความนิยมผลไม้ไทยในตลาดจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

7.2 เพื่อให้ผลไม้ที่ส่งออกไปจีนเข้าถึงผู้บริโภคให้มากที่สุด ควรมีการประชาสัมพันธ์สินค้าทั้งในช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ กระจายสินค้าในช่องทางต่าง ๆ ให้เข้าถึงผู้บริโภคให้มากที่สุด นอกจากนี้ควรออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าที่สวยงาม ทันสมัย พกพาง่าย สะดวกต่อการรับประทาน พร้อมทั้งรักษาความสดของสินค้าให้มากที่สุด

7.3 ท่ามกลางสถานการณ์โควิด ภาครัฐจีนมีการตรวจเช็คสินค้านำเข้าอย่างเข้มงวด ผู้ประกอบการไทยควรให้ความสำคัญในเรื่องการปนเปื้อนเชื้อโควิด ตั้งแต่กระบวนการผลิตต้นน้ำจนการส่งออกผลไม้มาจีน เนื่องจากหากมีการตรวจพบการปนเปื้อนของโรคฯ ไม่ว่าจะบนสินค้าหรือคอนเทนเนอร์ขนส่ง จะถูกระงับการส่งออกเป็นการชั่วคราว ระยะเวลาขึ้นอยู่กับจำนวนครั้งที่ตรวจพบการปนเปื้อน

แหล่งที่มา:

<http://news.foodmate.net/wap/index.php?itemid=620432&moduleid=21>

<https://mbd.baidu.com/newspage/data/>

<http://www.customs.gov.cn//customs/302249/302266/302267/2371756/index.html>

<http://m.cnwest.com/ztlist/a/2022/01/26/20270069.html>

<https://my.ihsmarket.com>

<https://www.chyxx.com/industry/202201/992823.html>

<https://caifuhao.eastmoney.com/news/20220104092601711825490>

<https://view.inews.qq.com/a/20220128A06IXI00>